

—સ્ટાર્ટ અપ સેન્ટર્સમાં 43% હિસ્સા સાથે અમદાવાદનું કદ વધ્યું

ઘટી બ્યૂરો

અમદાવાદ

છેલ્લા એક દાયકામાં કેન્દ્ર સરકારે સ્ટાર્ટ-અપ કલ્ચરને વેગ આપવા લીધેલાં પગલાં, ઇન્ક્યુબેટર્સની સક્રિય ભૂમિકા, સ્થાનિક સમુદાયો અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓના સતત પ્રયાસોને પગલે ભારતીય સ્ટાર્ટ-અપ ઇકોસિસ્ટમે દુનિયામાં ત્રીજું સ્થાન હાંસલ કર્યું છે.

નાસ્કોમ-ઝિન્નોવના અભ્યાસ પ્રમાણે દેશમાં ઓક્ટોબર ૨૦૧૮ સુધીમાં યુનિકોર્ન સ્ટાર્ટ-અપ્સ (એક અબજ ડોલરથી વધારે વેલ્યુએશન)ની સંખ્યા ૨૪ હતી. વર્ષ ૨૦૧૪થી વર્ષ ૨૦૧૮ વચ્ચે નવ હજારથી વધુ સ્ટાર્ટ-અપ્સની સ્થાપના થઈ હતી અને એમાં વાર્ષિક ધોરણે સરેરાશ ૧૨થી ૧૫ ટકાનાં દરે વૃદ્ધિ થઈ હતી. સ્ટાર્ટ-અપ કેન્દ્રોમાં વર્ષ ૨૦૧૪થી વર્ષ ૨૦૧૮ દરમિયાન વિકસતાં કેન્દ્રોમાં આશરે ૧૫૦ સ્ટાર્ટ-અપ્સમાંથી આશરે ૪૩ ટકા ફંડેડ સ્ટાર્ટઅપ્સ અમદાવાદમાં છે. વિકસતાં કેન્દ્રોમાં સ્ટાર્ટ-અપ્સની સંખ્યામાં ૫૫ ટકાનો વધારો થયો છે, જ્યારે ભારતીય સ્ટાર્ટ-અપ ઇકોસિસ્ટમમાં ૧૨થી ૧૫ ટકાની વૃદ્ધિ થઈ છે.

નાસ્કોમ-ઝિન્નોવના રિપોર્ટમાં અમદાવાદ ઉપરાંત જયપુર, કોલકાતા અને કોચી વિકાસશીલ સ્ટાર્ટ-અપ્સ કેન્દ્ર તરીકે સમાવેશ કરવામાં આવે છે.

રિપોર્ટ મુજબ ભારતનાં વિકસતાં અને સ્ટાર્ટ-અપનો પ્રાથમિક તબક્કો અનુભવતા કેન્દ્રોમાં સ્ટાર્ટ-અપ કામગીરીમાં વધારો થયો છે. આ રિપોર્ટમાં અમદાવાદ, જયપુર, કોલકાતા અને કોચીનો વિકસતા સ્ટાર્ટ-અપ કેન્દ્રો તરીકે ઉલ્લેખ થયો છે. આ ઉપરાંત થિરુવનંતપુરમ્, કાનપુર, ચંદીગઢ અને કોઈમ્બતૂરનો ઉલ્લેખ પ્રાથમિક તબક્કામાંથી પસાર થતાં સ્ટાર્ટ-અપ કેન્દ્રો તરીકે થયો છે, જ્યાં વર્ષ ૨૦૧૪થી અત્યાર સુધી સ્ટાર્ટ-અપ્સની સંખ્યામાં નોંધપાત્ર વૃદ્ધિ જોવા મળી છે.

અમદાવાદ-સ્થિત ઈડીઆઈઆઈ દ્વારા ટેકનોલોજી બિઝનેસ ઇન્ક્યુબેટર સેન્ટર ફોર એડવાન્સિંગ એન્ડ લોઈંગ એન્ટરપ્રાઈઝ (કેડલ)ના સીઈઓ મયંક પટેલે કહ્યું હતું કે, “છેલ્લાં થોડાં વર્ષોમાં ભારતીય સ્ટાર્ટ-અપ ઇકોસિસ્ટમનો વિકાસ દેશના તમામ વિસ્તારોમાં થયો છે. આ બાબત ફંડેડ સ્ટાર્ટ-અપ્સની સંખ્યા, યુનિકોર્નની સંખ્યામાં વધારો તથા વિશિષ્ટ ડિજિટલ માળખા દ્વારા ભારત અને વિદેશમાં બજારના વિસ્તરણ સ્વરૂપે જોઈ શકાય છે. હકીકતમાં મોટા

ઇનોવેશન માટે અનુકૂળ માહોલ

ઇન્ક્યુબેટર્સની સક્રિય ભૂમિકા, સ્થાનિક સમુદાયો અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓના સતત પ્રયાસોથી લાભ

૨૦૧૪થી વર્ષ ૨૦૧૮ વચ્ચે નવ હજારથી વધુ સ્ટાર્ટ-અપ્સની સ્થાપના થઈ હતી

નાસ્કોમ-ઝિન્નોવના રિપોર્ટમાં અમદાવાદ ઉપરાંત જયપુર, કોલકાતા અને કોચી વિકાસશીલ સ્ટાર્ટ-અપ્સ કેન્દ્ર ગણાવાયા

ભાગનાં સફળ સ્ટાર્ટ-અપ્સ વિકસતાં અને પ્રાથમિક તબક્કામાંથી પસાર થતાં કેન્દ્રોમાં એજ્યુટેક, ફિનટેક, હેલ્થટેક અને રિટેલટેક જેવાં નવાં ક્ષેત્રોમાં જોવા મળે છે. દાયકા અગાઉ આ ક્ષેત્રોનું અસ્તિત્વ જ નહોતું. ભારતમાં મજબૂત સ્ટાર્ટ-અપ ઇકોસિસ્ટમને કારણે અમે ટિયર-૨ અને ટિયર-૩ શહેરોમાં સ્ટાર્ટ-અપ્સની સંખ્યામાં વધારો જોઈ રહ્યા છીએ, જે પ્રોત્સાહક છે.”

નાસ્કોમ ફાઉન્ડેશનના બોર્ડ મેમ્બર તથા ટેવ આઈટીના એમડી જૈમિન શાહે કહ્યું હતું કે, “રાજ્ય સરકારો પણ ટિયર-૨ અને ટિયર-૩ શહેરોમાં સ્ટાર્ટઅપ્સને પ્રોત્સાહન આપવા ફંડ પૂરું પાડીને ટેકો આપી રહી છે. ઉદ્યોગ, શિક્ષણ અને ઉદ્યોગસાહસિકો સાથે સ્થાનિક ઇકોસિસ્ટમનું નિર્માણ તથા નાસ્કોમ સેન્ટર ઓફ એક્સલન્સ - ઇન્ટરનેટ ઓફ થિંગ્સ- આઈઓટી દ્વારા વિવિધ કાર્યક્રમો સાથે જોડાણથી સ્ટાર્ટ-અપ ઇકોસિસ્ટમને વધારે વેગ મળશે. નાસ્કોમ સીઓઈ-આઈઓટી જેવી ઔદ્યોગિક સંસ્થાઓ આ શહેરોમાં ધીમી પણ મક્કમ ગતિએ કામગીરી વધારી રહી છે, જેને સંબંધિત રાજ્ય સરકારોનો સાથસહકાર મળી રહ્યો છે. પરિણામે સ્ટાર્ટ-અપ્સ, ઉદ્યોગસાહસો, સરકારી સંસ્થાઓ વચ્ચે જોડાણ થયું છે.”